

Maandag 17 mei 20.00 uur

Astma en Voeding

(De Feiten en de Fabels)

Vereniging
Nederland Davos

Webinar Astma & Werk

Met medewerking van:

- **Berry van Kats**, diëtiste en verbonden aan o.a. het Nederlands Astmacentrum Davos
- **Eline bij de Vaate**, longarts, behandelcentrum Merem
- **Ger Smit**, gespreksleider namens de werkgroep webinars VND.

Voeding & Astma

Fabels en Feiten

Astma & Voeding

1. Allergie
2. Overgevoeligheid
3. Overgewicht
4. Ondergewicht
5. Gebruik van supplementen

Feit of Fabel - allergie – overgevoeligheid

Als je weet dat je een reactie krijgt op een voedingsmiddel
(bij voorbeeld tomaat) moet je het je hele leven vermijden

Voedselallergie / intolerantie

Elk voedingsmiddel dat eiwitten bevat kan een allergische reactie veroorzaken

Allergie: afweersysteem – immuunsysteem bloedtest - allergietest – voedselprovocatietest

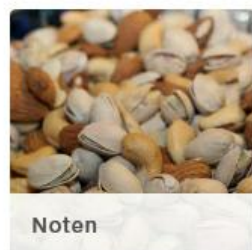
Intolerantie : soortgelijke klachten als allergie– niet altijd aantoonbaar in het bloed

Melk

Ei

Noten

Pinda

Tarwe

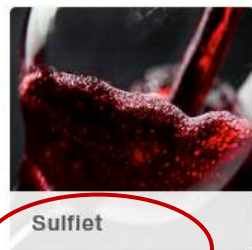
Vis

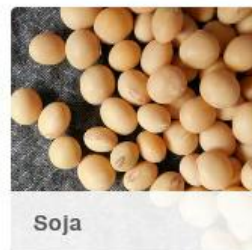
Schaaldieren

Weekdieren

Sulfiet

Soja

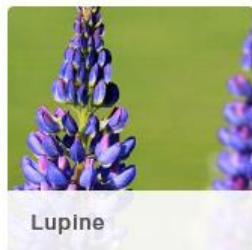
Sesam

Mosterd

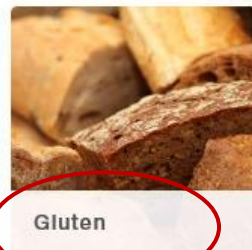
Selderij

Lupine

Lactose

Gluten

Overige
allergenen

Vragen?

Intolerantie Sulfiet

- **Wat is sulfiet?**
- Sulfieten = conserveermiddelen (E-nummers E220 t/m E228)
  - gedroogde vruchten- rozijnen
  - Champagne, wijn en citroensap
  - sulfiet zorgt ervoor dat vlees en fruit niet bruin kleurt
- sulfiet ook aanwezig in
  - gedroogde groenten en aardappelen (bijvoorbeeld instant-aardappelpuree
  - kant-en-klaarmaaltijden)
  - tomatenpuree, zuurkool, champignons, bouillon, jus, soep en sauzen
  - fruit, vruchtensap, suiker, glucosestroop
- **NSAID**

Kruisreacties

Allergisch voor
Boompollen
(o.a. berk, els, hazelaar)

Mogelijke reactie op:

☐ Aardbei	☐ Kaki/Sharon-fruit	☐ Nectarine	☐ Pruim
☐ Abrikoos	☐ Kers	☐ Noten (bijv. amandelen, hazelnoten, walnoten, pecannoten, paranoten en macadamianoten)	☐ Rozebottel
☐ Ananaskers	☐ Kiwi	☐ Peer	☐ Schermbloemigen (bijv. Knolselderij, Pastinaak, Peterselie, Bleekselderij etc.)
☐ Appel	☐ Mango	☐ Perzik	☐ Soja (vers)
☐ Braam	☐ Meloen	☐ Pinda	☐ Vijg
☐ Carambola (sterfruit)	☐ Nachtschaden (bijv. Aardappel, Aubergine, Tomaat etc.)		
☐ Framboos			
☐ Jackfruit			

Allergisch voor
Graspollen
(o.a. timotheegras, beemdlang-bloem, kropaar)

Mogelijke reactie op:

☐ Aardappel	☐ Pinda
☐ Gerst	☐ Rogge
☐ Haver	☐ Soja
☐ Meloen	☐ Tarwe
☐ Peulvruchten (met name pinda en soja)	☐ Tomaat
☐ Paprika	☐ Wortel

Allergisch voor
Bijvoet

Mogelijke reactie op:

☐ Anijs	☐ Peterselie
☐ Karwij	☐ Selderij
☐ Kerrie	☐ Tomaat
☐ Knoflook	☐ Venkel/venkelzaad
☐ Koriander	☐ Wortel
☐ Mango	
☐ Meloen	
☐ Paprika	

Allergisch voor
Huisstofmijt

Mogelijke reactie op:

- Meelworm
- Mossel
- Schaaldieren (bijv. garnaal, kreeft)
- Sprinkhaan
- Weekdieren (bijv. inktvis, wijngaardslak)

Allergisch voor
Latex
(o.a. handschoenen en condooms)

Mogelijke reactie op:

☐ Aardappel	☐ Meloen
☐ Aardbei	☐ Papaja
☐ Ananas	☐ Passievrucht
☐ Avocado	☐ Pinda
☐ Banaan	☐ Tamme kastanje
☐ Boekweit	☐ Tomaat
☐ Kiwi	☐ Vijg
☐ Mango	☐ Walnoot

Allergisch voor
Koemelk

Mogelijke reactie op:

- Geitenmelk
- Kamelenmelk
- Paardenmelk
- Rundvlees
- Schapenmelk
- Varkensvlees

Para-berk syndroom

Graspollen

Bijvoet

Histamine intolerantie

Rode wijn

Salami

Vermijd gefermenteerde levensmiddelen

Geen sterk bewerkte voedingsmiddelen

Snijd overrijpe plekken van de groente weg

Tomaten

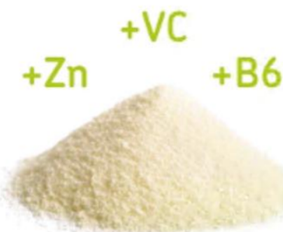
Chocolade

Geen onder beschermende atmosfeer verpakte producten

Let op voeding

Plantaardig is minder rijk aan histamine

Feit of Fabel   overgewicht

Als iemand ernstig overgewicht heeft, kan hij/ zij astma ontwikkelen

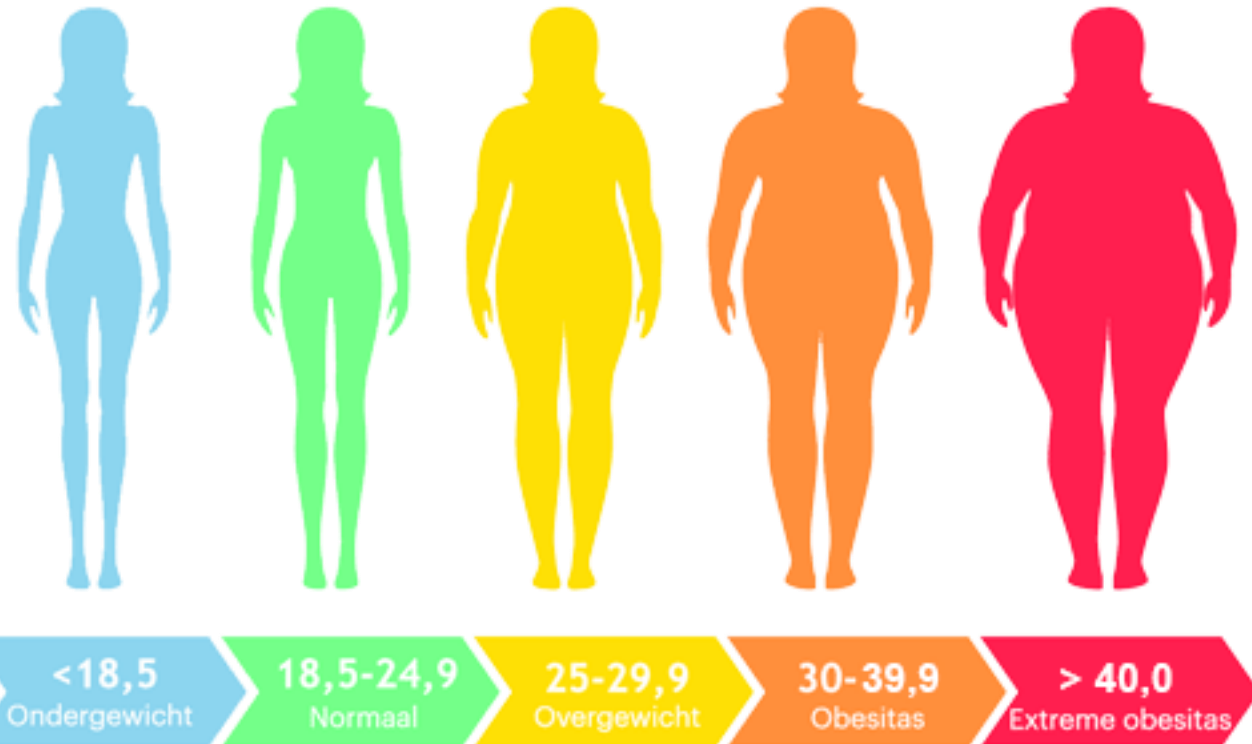

Astma en (ernstig)overgewicht

- Astma door obesitas BMI > 30

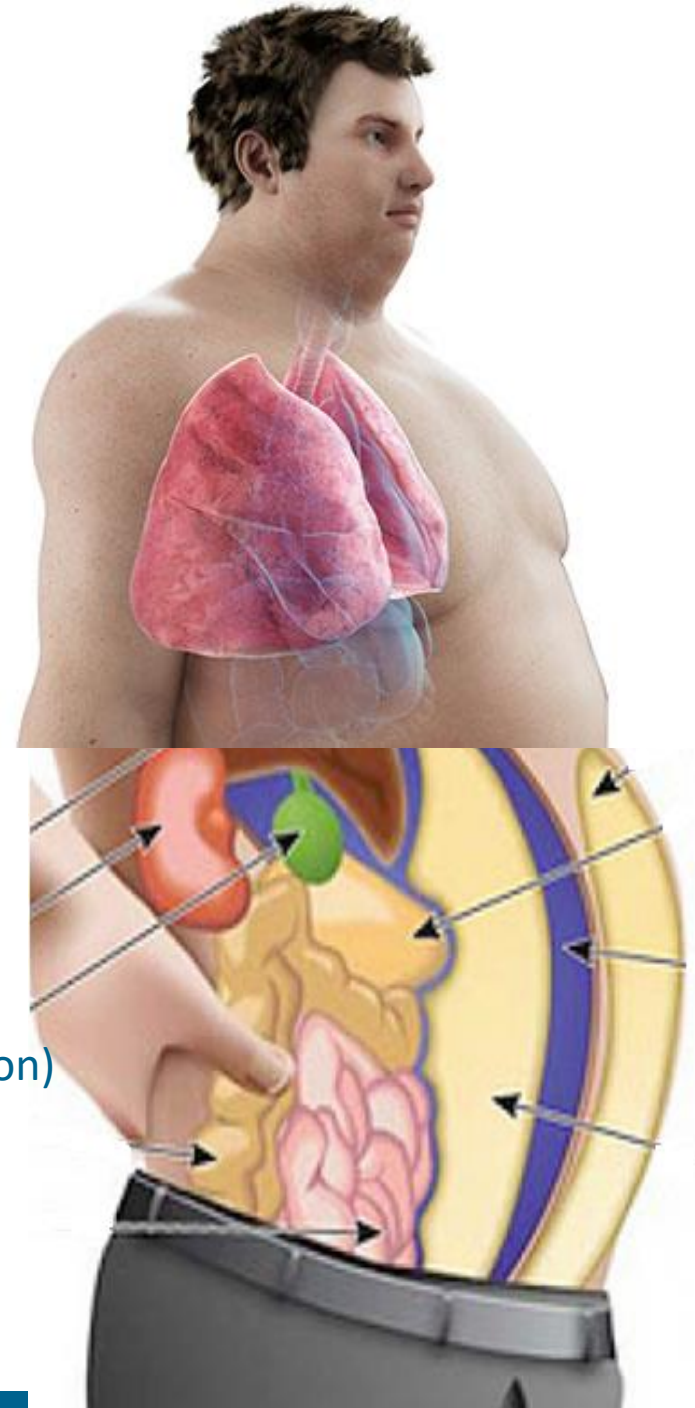
- Oorzaken van obesitas

- Behandeling obesitas

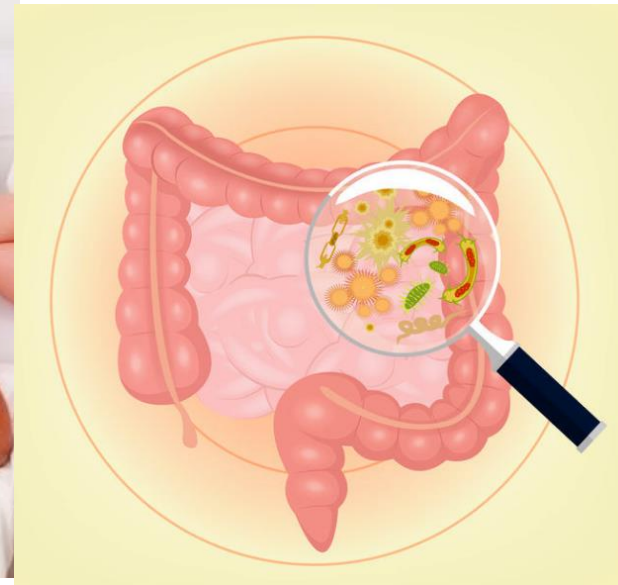

Astma door obesitas

- Ontstekingsstoffen (cytokinen) aangemaakt in het buik-vet
-> bevorderen ontstekingsreacties
- Vetweefsel hoopt op in meerdere organen
- (keel -apneu – luchtwegen- astma)
- Diep ademen moeilijker -kortademig
- Een verstoorde hormoonhuishouding (honger- en verzadigingshormoon)
-> vernauwde luchtwegen.

Oorzaken overgewicht

Aanpak overgewicht

- Mediterraan
- Laag koolhydraat
- Intermitted fasting
- Meer plantaardig –vegetarisch

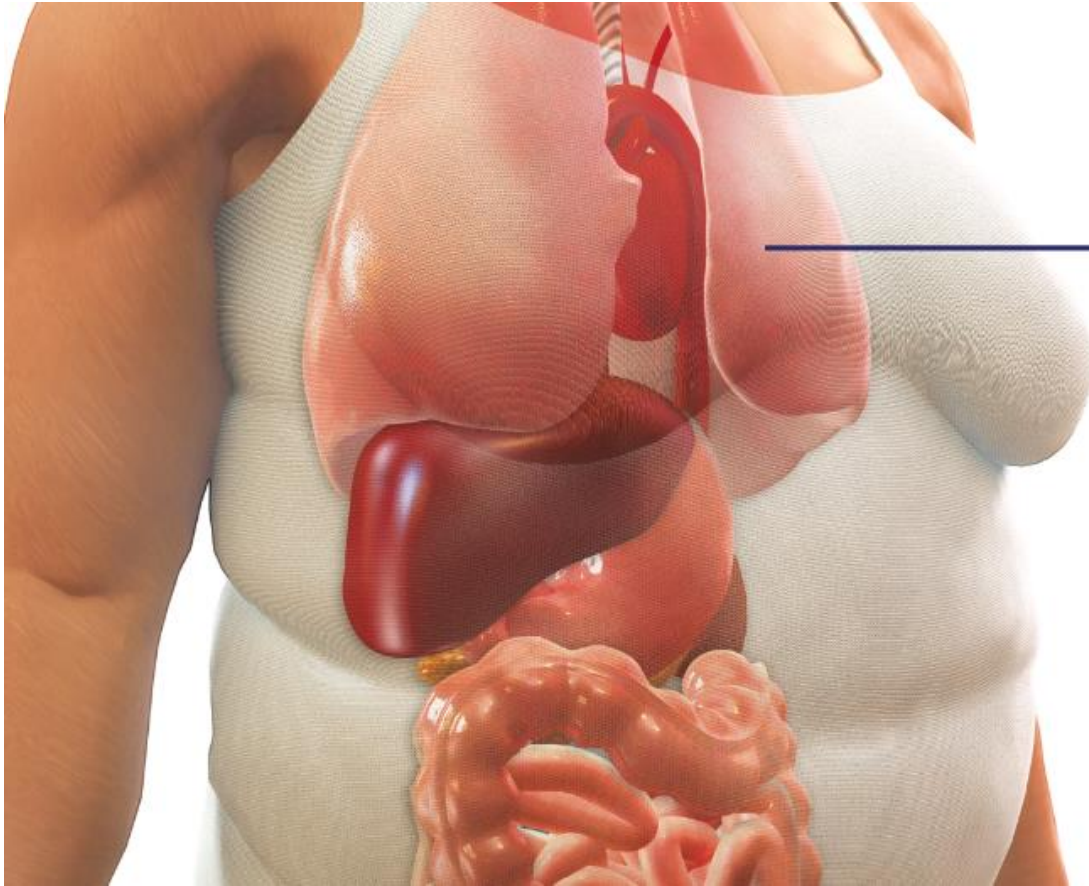

Het beste dieet, is een dieet wat je kunt volhouden

5% - 7 ½ % gewichtsverlies = effectief

Bariatric – maag resectie

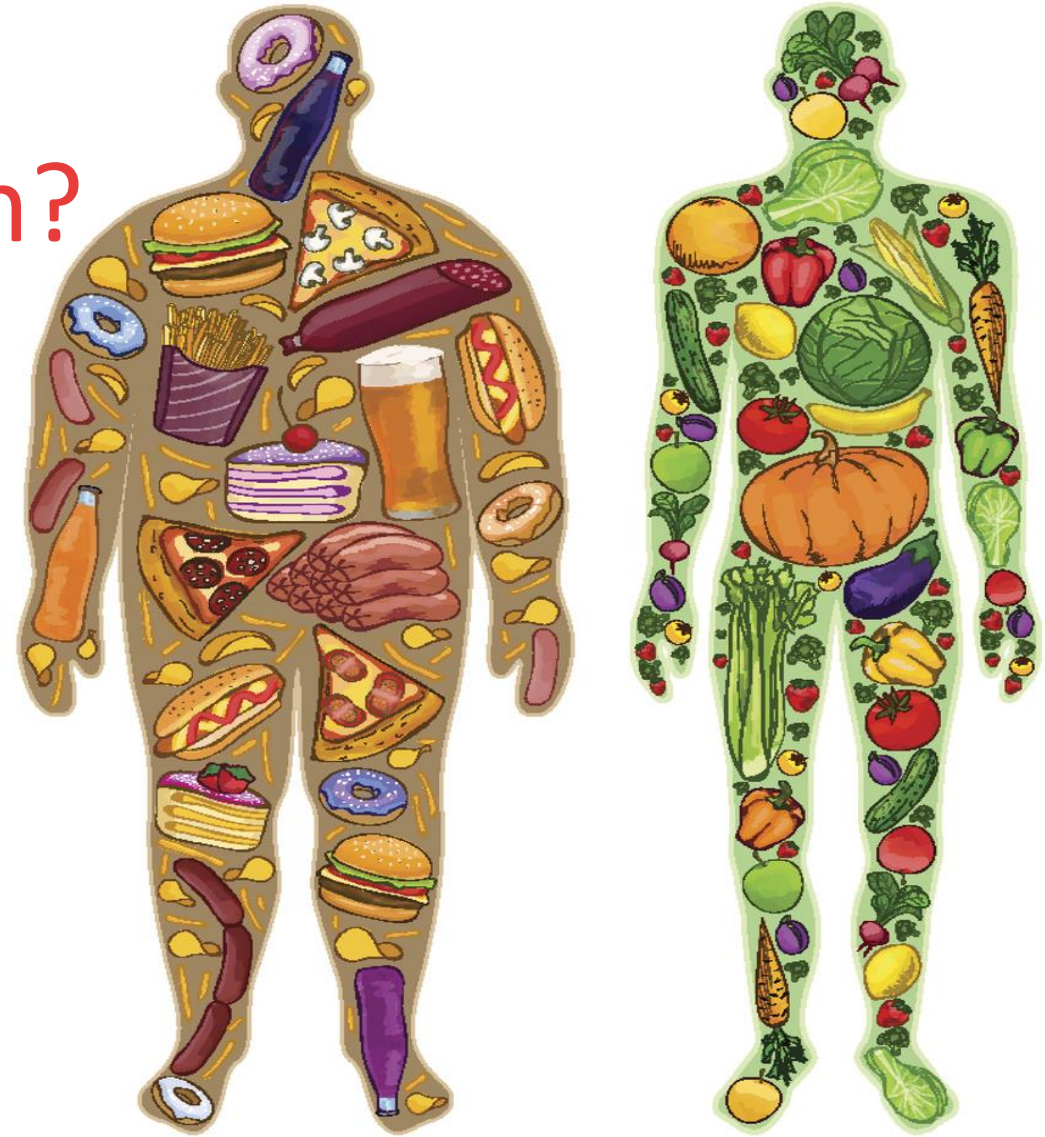

ASTMA

Voor
69%
genezen

Welke voeding? Wat wel en/of niet eten?

- Voeding
- Ontstekingsbevorderend
- Vetrijk- suikerrijk- witmeel- bewerkt vlees

- Ontstekingsremmend
- Omega 3, vit D, vitamine E,
- Pre- en probiotica, flavonoiden, polyfenolen,
- Kurkuma

- Goede basis voor iedereen

Het geheel is meer dan de som der delen

Een voedingspatroon met

- veel groente
- volkoren producten
- fruit
- plantaardige voeding

Feit of fabel

Voeding rijk aan groente en fruit
kan het risico op een astma aanval verminderen

Dagelijks 250 gr groente

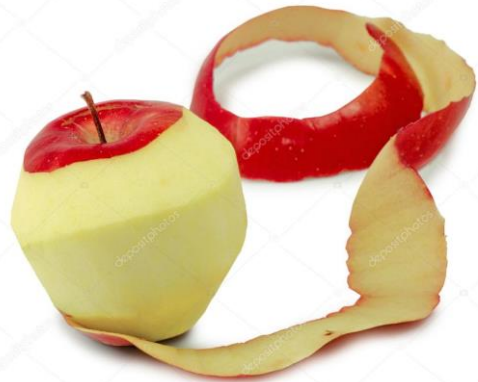
Groente = rijk aan
vezels en antioxidanten:
werkt ontstekingsremmend

Gebruikt u voldoende groente ?

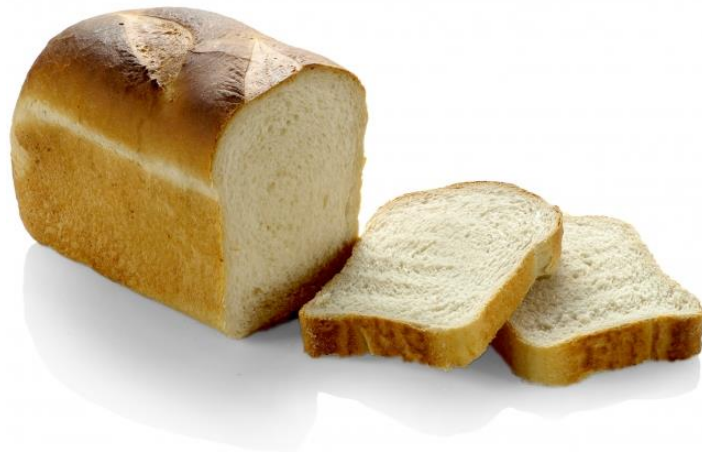
5- 14% van de NL haalt de norm
250 gr per dag

Elke dag fruit ?

Product	kcal	Eiwit (g)	Koolhydraten (g)	vezel (g)	Calcium (mg)	IJzer totaal (mg)	Kalium (mg)	Magnesium (mg)	Zink (mg)	B1 (mg)	Vitamine B2 (mg)	B6 (mg)	C (mg)
Appel geschild	82	0,3	18,6	2,2	6	0,1	174	6	0,09	0,02	0,02	0,053	4
Appel met schil	82	0,5	18	2,9	8	0,1	202	8	0,21	0,03	0,02	0,061	8
?	40	5,8	1,2	4,1	50	1,4	598	28	0,93	0,07	0,11	0,115	57

Vaker volkoren

Product	kcal	Eiwit	Koolhydraten	vezel (g)	Cholesterol (mg)	IJzer (mg)	Kalium (mg)	Magnesium (mg)	Zink (mg)	Vit B1	Vit B6	vit B11
Volkorenbrood	93600	4440	15600	2680	280	800	98800	26400	564	44	41,2	640
Witbrood	100000	3680	19120	1040	880	320	49200	8000	236	28	15,6	360

Meer volkoren

Eiwitten

Onderhoud en opbouw spiermassa
Bij ontstekingsreacties –
verhoogde behoefte aan eiwitten

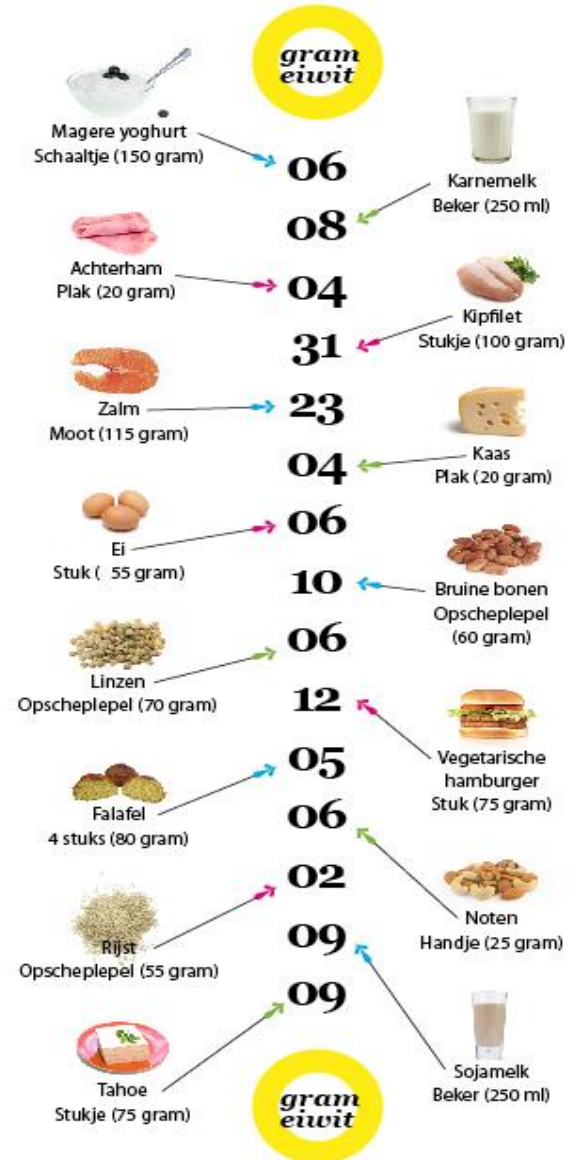
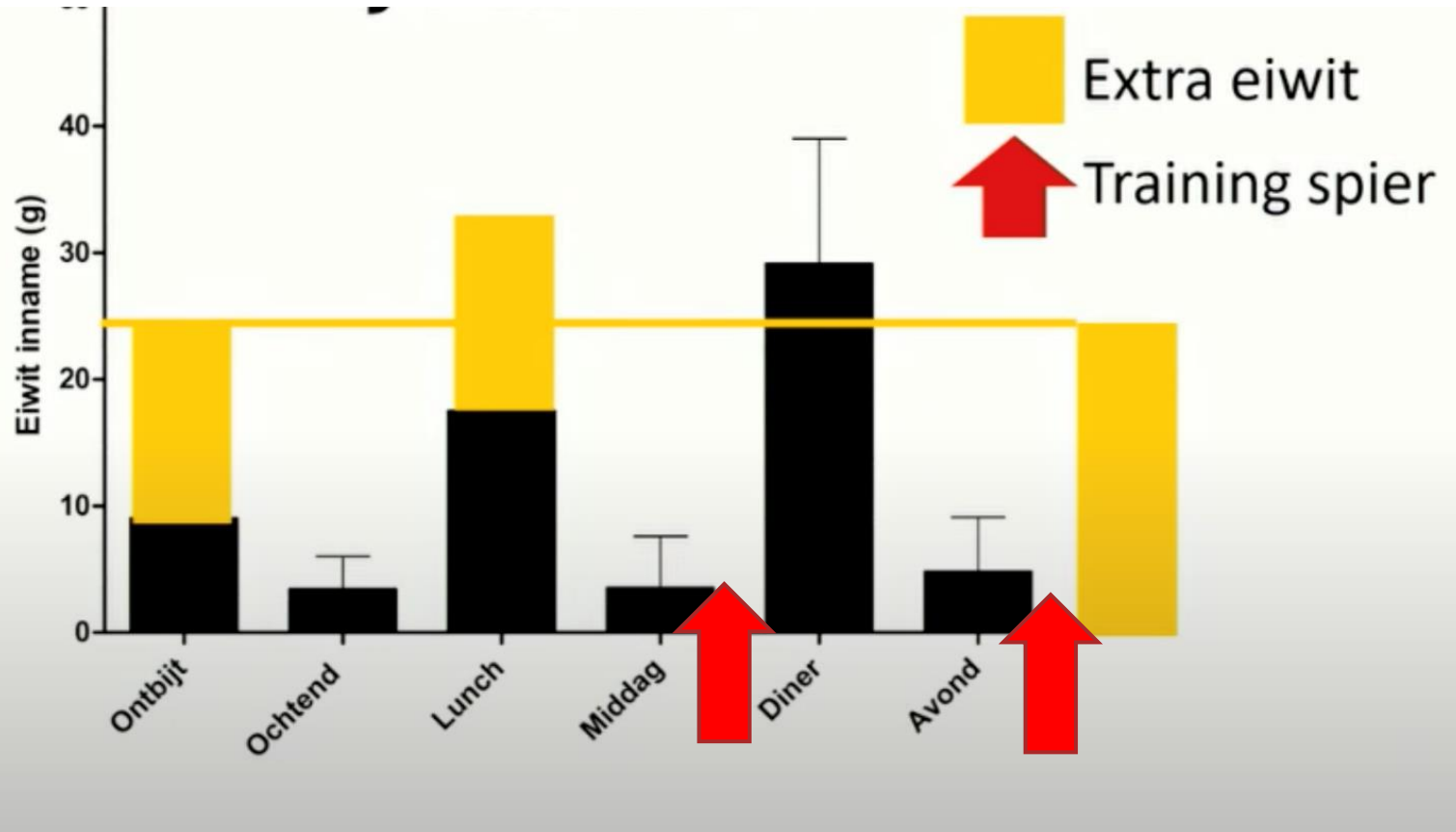
Eiwitrijke voeding werkt verzadigend

Plantaardig
Dierlijk

Eiwit: opbouw en onderhoud spiermassa

20 gram eiwit

Minder (bewerkt) vlees

- Ontstekingsbevorderend effect van bewerkt vlees
- Vlees vaker rijk aan verzadigd vet
- Advies gebruik minder dan 500 gram rood vlees per week (beleg en warme maaltijd)
- Mensen met Astma bij voorkeur nog minder dan 500 gram

Vaker peulvruchten - meer plantaardig

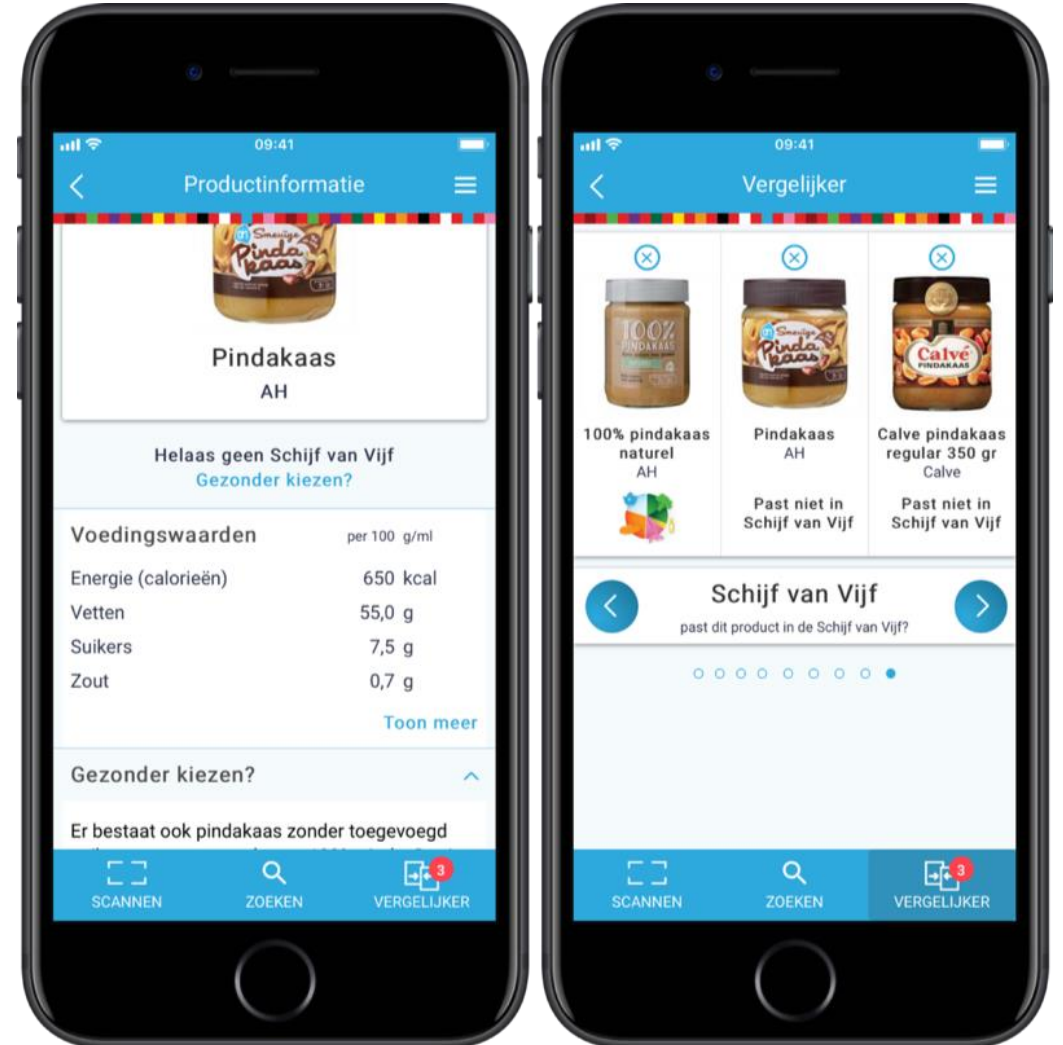
Plantaardig voedsel heeft een positieve invloed op de ontstekingswaarden in je lichaam.

Vleesvervangers -

kies ik gezond app

Kwaliteit vetten

VERSCHILLENDE SOORTEN VET

Transvet **VERMIJDEN**

Verzadigd

Enkelvoudig onverzadigd

Meervoudig onverzadigd **VOORKEUR**

Feit of fabel

Mensen met astma kunnen beter soja melk drinken dan koemelk.

Melk

- Het drinken van melk of het eten van zuivelproducten **veroorzaakt geen astma**.
- Een **melkallergie** geeft **vergelijkbare symptomen** als astma.
- Bij mensen **met koemelkallergie** kan het gebruik van melk de astma klachten verergeren
- Melk kan **slijmvorming** geven in de mond – niet in de longen
- Een **melkallergie** is niet hetzelfde als **lactose intolerantie** .
- **Lactose-intolerantie** is een voedselgevoeligheid.

Melkproducten of ?

Geen zuivel : aandacht voor
Eiwit , calcium, vitamine B2 , B12 , ijzer , zink

Plantaardig volwaardig ?100 ml
Eiwit > 3 g
suiker <6 gram /
calcium > 80mg
vitamine B12 > 0,4 mg

Prednison trek

- Hoe omgaan met trek gevoel / honger
- Veel drinken – eerst drinken .. dan ..eten
- Maak gebruik van vullende voeding
- Rauwkost – houmous – tzatziki
- Volkoren producten
- Eet eiwitrijk
- Afleiding zoeken / rust nemen - tanden poetsen
- Probeer gemaksvuedsel: zoet – suikerrijke of zoutrijk vuedsel zoveel mogelijk te vermijden

Feit of fabel Ondervoeding

Als iemand te lang weinig kan eten is medische Drinkvoeding het beste middel om ondervoeding te voorkomen.

Ondervoeding

- > 10% afgevallen laatste 6 maanden
- > 5% ongewild gewichtsverlies laatste maand
- BMI < 18,5
- Ontstekingsreacties – verhoogde behoefte
- Benauwd, vermoeidheid, verlies van eetlust
- Inactiviteit – verlies van spiermassa
- Depressie

<18,5
Ondergewicht

Ondervoeding behandeling

- Behoud van spiermassa – > fitter gevoel
- Verdeling voeding over de dag
- Eiwitrijke voeding
- Vetrijke voeding
- Medische Drinkvoeding

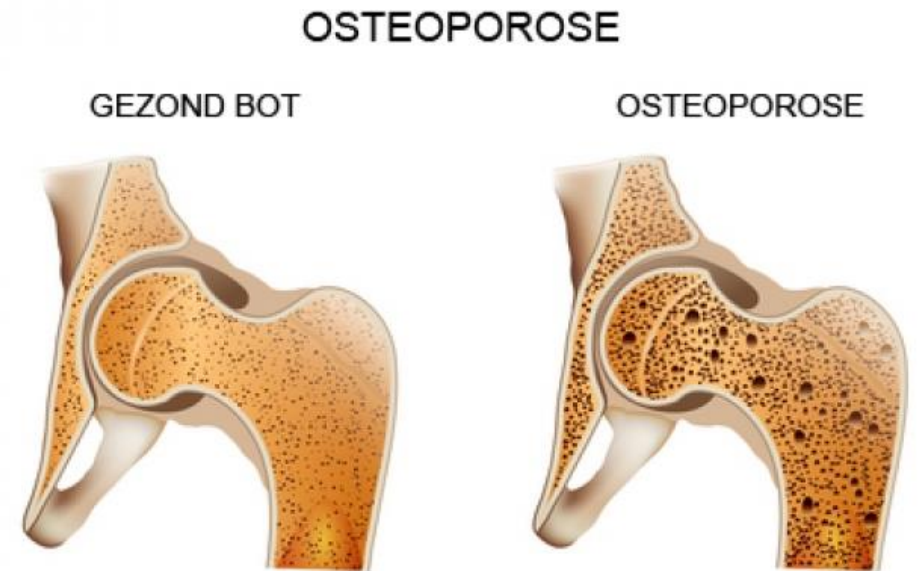
Feit of fabel   supplementen

Alle volwassenen met astma hebben aanvullend een supplement met vitamine D nodig om hun astma beter onder controle te krijgen

Astma supplementen

- Vit D
- Ontstekingsremmers – corticosteroiden
- Grotere kans op botontkalking
- **Suppletie aanbevolen** / noodzakelijk
- Calcium en vit D

Astma supplementen

- Curcumine ?
- Visolie ?
- IJzer
- Magnesium ?

Concluderend

- Voeding kan medicijnen niet vervangen
- Gezond en gevarieerd eten ondersteunt de weerstand
- Het eigen voedingspatroon aanpassen begint met zelf kijken wat je in de basis kunt verbeteren/ veranderen.

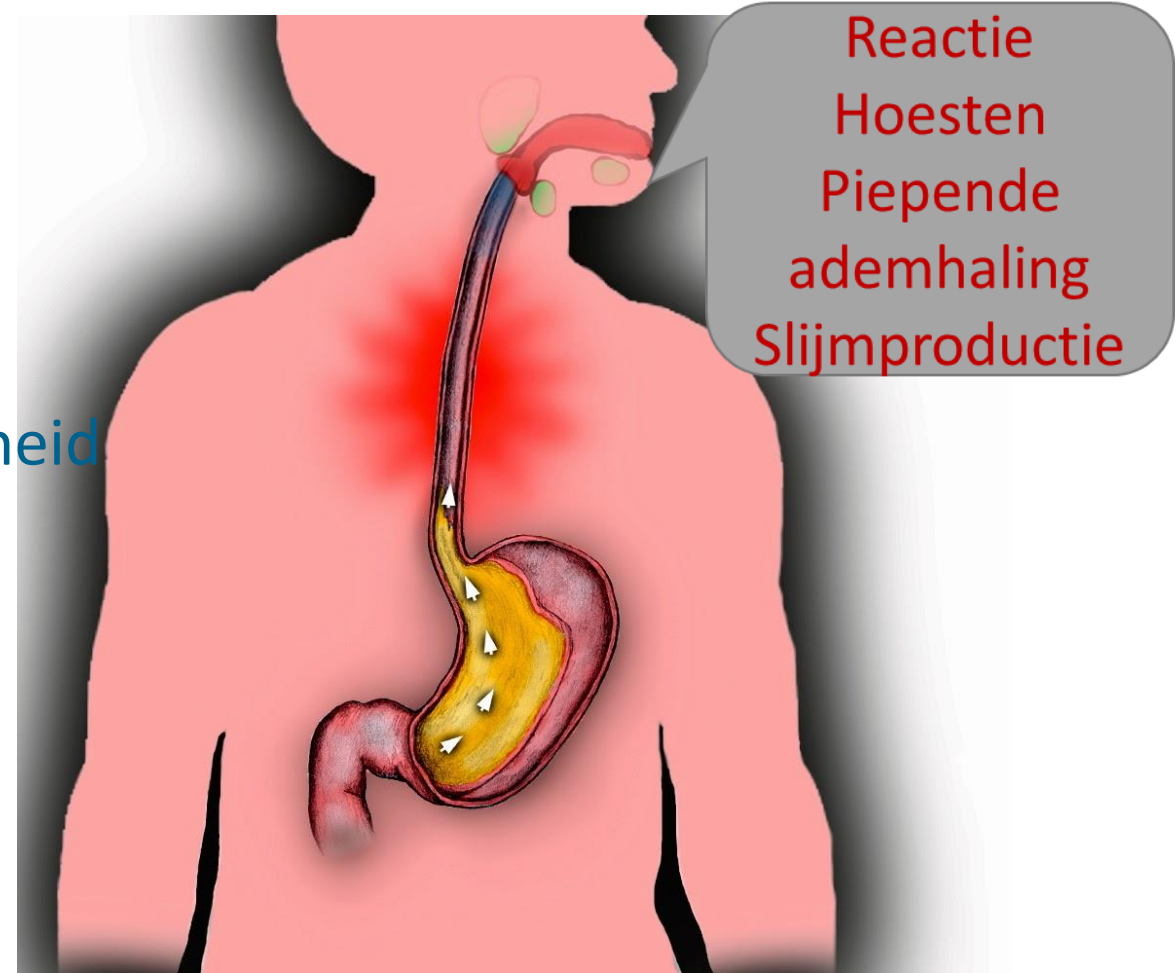

Reflux- gastric astma

Pijnlijk branderig gevoel in de maag of achter het borstbeen
-gaat vaak gepaard met boeren en heesheid

vaak veroorzaakt door

- Pittig – gekruid eten
- Zuur eten of drinken
- Alcohol
- Te veel eten
- Te vetrijk

(c) eiwitdieet.startpagina.nl	Hoeveelheid	Eiwitten (in gr)
Kipfilet	Stukje (100 gr)	31
Zalm	Moot (115 gr)	23
Vegetarische hamburger	Stuk (75 gr)	12
Bruine bonen	Opscheplepel (60 gr)	10
Sojamelk	Beker (250 ml)	9
Tahoe	Stukje (75 gr)	9
Karnemelk	Beker (250 ml)	8
Magere yoghurt	Schaaltje (150 gr)	6
Ei	Stuk (55 gr)	6
Linzen	Opscheplepel (70 gr)	6
Noten	Handje (25 gr)	6
Falafel	4 stuks (80 gr)	5
Achterham	Plak (20 gr)	4
Kaas	Plak (20 gr)	4
Rijst	Opscheplepel (55 gr)	2

Voedingsmiddel	Hoeveelheid	Gram eiwit
Volkorenbrood	1 snee	4
Roggebrood donker	1 snee	2,5
Havermout	30 g	3,8
Muesli	30 g	2,9
Pindakaas (100% pinda's)	Voor 1 snee (20 g)	5,2
Gemengde ongezouten noten	25 g	5,4
Pompoenpitten	25 g	7,6
Zonnebloempitten	25 g	4,5
Amandelpasta	Voor 1 snee (20 g)	4,2
Sojabonen gekookt	50 g	10,8
Linzen gekookt	50 g	4,4
Kidneybonen gekookt	50 g	4,4
Witte bonen gekookt	50 g	4
Quinoa gekookt	50 g	2
Volkoren pasta gekookt	50 g	3
Zilvervliesrijst gekookt	50 g	1,6
Aardappelen gekookt	50 g	1
Hummus naturel	Voor 1 snee	2
Sojamelk (ongezoet)	1 klein glas (150 g)	5
Vegetarisch gehakt	50 gram (half portie)	9
Vegetarische stukjes (Quorn)	45 gram	6
Tofu	50 gram (half portie)	6
Tempeh	50 gram (half portie)	6,1
Sojayoghurt	150 g	6
Alpro Go On (kwark)	150 g	9

Voedselgroep	Histamine rijk voedsel	Passend alternatief
Vis	Vis uit blik (tonijn, ansjovis, makreel), gemarineerde of gerookte vis	Vers gevangen (!) lokale vis of ingevroren vis
Kaas	Oudere soorten zoals parmezaan, Zwitserse kaas, blauwschimmelkaas, rijpe Camembert, rauwmelkse kaas	Gervais, hüttenkäse, kwark, mozzarella, jonge Goudse
Vlees/worst	Bewerkte, gerookte of lucht-gedroogde worst en vleesproducten zoals salami, rauwe ham en bacon	Worst voor bakken en koken, zoals kalfsworst, gekookte ham
Groenten	Zuurkool, spinazie, tomaten(producten), avocado, aubergine, gepekeld groenten	Alle overige rauwe of gestoomde groenten
Fruit	Rijpe bananen, kiwi, aardbeien, ananas, citrusvruchten	Alle overige fruit en fruitsappen
Snoepgoed	Chocolade, cacao	Koekjes en gebak zonder chocolade en noten
Snacks/overig	Pinda's, hazelnoten, walnoten, snacks met glutamaat, balsamico azijn	Popcorn, gierstballetjes, zoute snacks, soepstengels, crackers, andere typen azijn
Alcohol	Rode wijn, dessertwijn, Champagne, Prosecco, bovengistend bier (gerstebier), gedestilleerd uit vaten (whisky, cognac), likeur	Witte wijn, bepaalde rode wijnen, sommige mousserende wijnen, alcoholvrij bier (meestal), pils, jonge jenever, wodka, gin